

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. I.**
bytem
zastoupen JUDr. Emilem Flegelem
advokátem se sídlem K Chaloupkám 33170/2, 106 00 Praha 10

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. JMK 138875/2019, sp. zn. S-JMK 74803/2019/OD/Kš,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. JMK 138875/2019, sp. zn. S-JMK 74803/2019/OD/Kš, a rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice ze dne 14. 2. 2019, č. j. OD-ČJ/11899-19/HIG, sp. zn. OD/47474-2017-HIG, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.858 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Emila Flegela, advokáta se sídlem K Chaloupkám 33170/2, 106 00 Praha 10.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Dne 4. 10. 2016 na dálnici D1 policie naměřila řidiči vozidla, které provozuje žalobce, rychlost jízdy 108 km/h. Dopravní značka v daném úseku omezovala nejvyšší dovolenou rychlost na 80 km/h. Městský úřad Šlapanice („městský úřad“) nezjistil, kdo v tu dobu vozidlo žalobce řídil. Dne 10. 8. 2018 proto zahájil řízení proti samotnému žalobci coby provozovateli vozidla. V únoru 2019 mu uložil pokutu. Tu žalovaný v září 2019 potvrdil. Krajský soud musel předně posoudit, zda odpovědnost žalobce za přestupek nezanikla v důsledku prekluze.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Policie ČR oznámila městskému úřadu, že dne 4. 10. 2016 v odpoledních hodinách vozidlo s SPZ, které provozuje žalobce („vozidlo žalobce“) nedodrželo nejvyšší povolenou rychlost. V úseku dálnice D1, kde nejvyšší povolenou rychlost omezovala svislá přenosná dopravní značka na 80 km/h, mu automatizovaný technický prostředek naměřil rychlost 112 km/h (po odečtu stanovené odchylky měřidla ve výši ± 3 km/h činila skutečná rychlost jízdy 108 km/h). Úřední záznam městského úřadu o přijatém oznámení přestupku je ze dne 30. 6. 2017.
3. Na výzvu městského úřadu ze dne 10. 7. 2017 k zaplacení pokuty ve výši 1.000 Kč nebo sdělení totožnosti řidiče vozidla žalobce sdělil městskému úřadu totožnost konkrétního řidiče. Městský úřad však dne 1. 8. 2018 tuto věc podezření z přestupku řidiče vozidla žalobce odložil. Ve stejný den příkazem pokuty ve výši 1.500 Kč zahájil řízení vůči žalobci, který podle § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“) nezajistil, aby při užití jeho vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobce jej obdržel dne 3. 8. 2018 a včas proti němu podal odpor.
4. Městský úřad proto pokračoval v řízení, které vyústilo v rozhodnutí ze dne 14. 2. 2019, č. j. OD-ČJ/11899-19/HIG, sp. zn. OD/47474-2017-HIG („rozhodnutí městského úřadu“). Tímto rozhodnutím městský úřad uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 6. 2017.
5. Žalobce podal proti rozhodnutí městského úřadu odvolání, ve kterém namítal neexistenci přestupku a nedostatečný výrok i specifikace formálních znaků přestupků. Rozhodnutí městského úřadu podle něj trpělo nepřezkoumatelností. Toto odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 9. 2019, č. j. JMK 138875/2019, sp. zn. S-JMK 74803/2019/OD/Kš („rozhodnutí žalovaného“) zamítl a potvrdil rozhodnutí městského úřadu.
6. Odkazem na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“), účinného ode dne 1. 7. 2017, žalovaný dovodil, že pro zánik odpovědnosti za přestupek se uplatní lhůta podle dosavadní úpravy, tj. zákona o silničním provozu. Pole § 125e odst. 3 v souvislosti s § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl. Městský úřad se o přestupku dozvěděl dne 30. 6. 2017 a řízení zahájil příkazem, který žalobci doručil dne 3. 8. 2018. Lhůtu dvou let proto městský úřad podle žalovaného dodržel.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje:

7. Žalobce namítá, že rozhodnutí městského úřadu postrádá zákonné náležitosti a trpí nepřezkoumatelností. Kromě toho namítá neprokázání skutku. Podle žalobce odnikud neplyne, že k měření došlo v úseku, ve kterém se měla nacházet dopravní značka omezující rychlost na 80 km/h. Z rozhodnutí městského úřadu nelze seznat, ve kterém konkrétním místě se tato značka nacházela. Žalobce poté po podání žaloby poukazoval na to, že Ústavní soud pod sp. zn. Pl. ÚS 15/19 vede řízení, které se týká otázky ústavnosti přechodné úpravy promlčení odpovědnosti za přestupky v § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Kromě toho v průběhu řízení poukázal na rozsudek krajského soudu ze dne 3. 3. 2021, č. j. 41 A 60/2019-30, který se podle něj týkal prakticky identické věci, ve které správní orgány neprokázaly právní základ omezení rychlosti v relevantních místech.
8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí vychází ze zcela spolehlivě a přesně zjištěného a správně posouzeného skutkového stavu. Správní orgány práva žalobce nezkrátily.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona s. ř. s.) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Po právní stránce však zohlednil závěry pozdějšího nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20.
10. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodů podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.
11. Žaloba je důvodná.
12. Důvodnost žaloby zakládá primárně zánik odpovědnosti žalobce za přestupek, jak nyní krajský soud vysvětluje.

a. Relevantní právní úprava a její vývoj v průběhu času

13. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2017 platilo, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezažal řízení *do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl*, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.“
14. Dne 1. 7. 2017 nabyt účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky. Sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předchozí právní úpravy). V § 30 písm. a) stanovil jednotnou lhůtu k projednání přestupku: „Promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Za přestupek spáchaný žalobcem lze podle § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu uložit pokutu od 1.500 do 2.500 Kč.
15. Promlčecí doba začíná podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky běžet „*dnem následujícím po dni spáchání přestupku*“; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.“
16. Podle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[n]a přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se ode dne nabytí účinnosti tohoto

zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; *podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“

17. Zkrácení promlčecí, resp. prekluzivní lhůty pro projednání přestupku poukazuje na záměr zákonodárce určité jednání dekriminalizovat, resp. po uplynutí určité lhůty netrvat na jeho trestání. Takovou právní úpravu lze považovat za výhodnější pro osobu, která se měla přestupku dopustit (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2018, č. j. 73 A 54/2017-37).
18. Problém však představoval § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého původně platilo, že „[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. *Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“ Pokud by krajský soud vycházel z této právní úpravy, odpovědnost žalobce za přestupek by nezanikla dřív, než uplynou lhůty podle zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2017. K zániku odpovědnosti za přestupek by tedy došlo, pokud by městský úřad nezačal řízení o přestupku do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, tj. 30. 6. 2017. Nová úprava by tak pro žalobce nebyla příznivější, protože městský úřad zahájil řízení dne 3. 8. 2018 (doručením příkazu žalobci). Z pohledu staré právní úpravy tedy včas.
19. Významný zvrat ale přinesl Ústavní soud. Ten nejprve nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, na řízení o němž poukazoval žalobce, zrušil větu první § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Konstatoval, že pod pojem *trestnost* činu spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku, tedy včetně úpravy prekluzivních lhůt. Ty totiž vedou k zániku odpovědnosti za přestupek a způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele.
20. Nedlouho poté Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, zrušil i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. K vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů došlo dne 22. 7. 2020. Ústavní soud shledal rozpor tohoto ustanovení s čl. 40 odst. 6 Listiny, podle kterého platí: „*Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.*“ Ústavní soud uvedl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona je pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, k němuž by vedla aplikace toho či onoho zákona. Přihlédnout je přitom třeba ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu bude pro pachatele příznivější tehdy, pokud jeho ustanovení jako celek vedou k příznivějšímu výsledku než aplikace dřívějšího zákona. Nová právní úprava umožňuje situaci, že odpovědnost za přestupek by na základě použití nové jednoleté promlčecí lhůty zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí. Nová právní úprava je proto příznivější než předchozí právní úprava podle zákona o silničním provozu. Přejícné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky však znemožňuje aplikování pro pachatele výhodnější právní úpravy. Pokud by došlo k potrestání pachatele za spáchání přestupku přesto, že podle nové právní úpravy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu zanikla jeho odpovědnost, došlo by tím k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny.

21. Případnou prekluzi odpovědnosti žalobce musí krajský soud posoudit ve světle uvedených nálezů Ústavního soudu. Pro posouzení trestnosti určitého přestupku je totiž rozhodující právní úprava účinná v okamžiku rozhodování krajského soudu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, který vysvětlil, že pokud rozhoduje „krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlídnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby proto představuje vadu, pro kterou soud zruší rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39).

b. Aplikace na případ žalobce

22. Za aktuálně účinné právní úpravy je pro žalobce zcela jednoznačně příznivější úprava promlčení podle zákona o odpovědnosti za přestupky. K promlčení trestní odpovědnosti žalobce by totiž došlo v případě uplynutí doby jednoho roku ode dne spáchání přestupku [§ 30 písm. a) ve spojení s § 31 zákona o odpovědnosti za přestupky].
23. Ke spáchání přestupku došlo dne 4. 10. 2016. Městský úřad zahájil řízení příkazem ze dne 1. 8. 2018, který žalobci doručil dne 3. 8. 2018. Optikou nové - pro žalobce příznivější - právní úpravy došlo k zániku jeho odpovědnosti za spáchání přestupku dnem 5. 10. 2017. K zahájení řízení o přestupku došlo až 3. 8. 2018, tedy po marném uplynutí lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek. V mezidobí přitom nenastala žádná skutečnost či událost, která by podle § 32 zákona o odpovědnosti za přestupky uvedenou lhůtu přerušovala nebo stavěla. Krajský soud proto musel konstatovat, že došlo k prekluzi odpovědnosti žalobce za spáchání přestupku. Z tohoto důvodu krajský soud rozhodnutí obou správních orgánů zrušil.
24. Krajský soud se pro zánik odpovědnosti žalobce za přestupek již nemohl věcně zabývat dalšími žalobními námitkami. Již jen nad rámec výše uvedeného proto dodává, že žalobce by jinak důvodně poukazoval na rozsudek krajského soudu ze dne 3. 3. 2021, č. j. 41 A 60/2019-30 (srov. jeho body 20-24) a absenci důkazu o umístění dopravní značky omezující maximální povolenou rychlost v konkrétních místech, kde mělo dojít k přestupku.

V. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Protože se tato vada týká i řízení před městským úřadem, krajský soud přistoupil nejenom ke zrušení rozhodnutí žalovaného, ale také ke zrušení rozhodnutí městského úřadu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11.858 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11

odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 2.058 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 2. 6. 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce